U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **N. K.,** zast. Mgr. Andrejem Perepečenovem, advokátem se sídlem Veronské náměstí 590, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2018, č. j. 42 Az 6/2017 - 84,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále též „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 9. 3. 2017, č. j. OAM-1105/ZA-ZA14-LE22-2015, zamítlo žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji zamítl shora označeným rozsudkem, jenž je přístupný (stejně jako všechna dále uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) na www.nssoud.cz.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Podle stěžovatele žalovaný i krajský soud věc posoudili nesprávně. Z důvodu jeho homosexuální orientace a s tím spojených konsekvencí na Ukrajině (negativní postoj společnost, výhružky atp.), měl být stěžovateli udělen azyl, popř. doplňková ochrana. Poukázal i na to, že se jej zřekla vlastní sestra a otec. Podle stěžovatele je rozsudek

krajského soudu vnitřně rozporný. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém neshledal kasační námitky důvodnými. Navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, popř. zamítnout pro nedůvodnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 30.

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Nejvyšší správní soud k obecným námitkám obsaženým v kasační stížnosti předesílá, že správní soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou. Obsah, rozsah a kvalita žaloby či kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78). Stěžovatel je povinen v kasační stížnosti explicitně uvést jím spatřované důvody nezákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu a vymezit tak rozsah přezkumu Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2007, č. j. 8 Afs 55/2005 - 74). Uvedení konkrétních stížních námitek přitom nelze nahradit zopakováním či parafrází námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námitky směřovaly proti jiným rozhodnutím, než která jsou předmětem přezkumu Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 - 58). Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta. Podpůrně srov. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60. Stěžovatel v kasační stížnosti přitom povětšinou uplatnil pouze obecnou argumentaci, resp. argumentaci obecně polemizující se závěry krajského soudu. Vázán dispoziční zásadou, mohl Nejvyšší správní soud takové námitky posoudit pouze v předestřené rovině.

[10] Otázkou udělení mezinárodní ochrany, resp. azylu pro stěžovatelem uváděné důvody (pronásledování z důvodu homosexuální orientace) se opakovaně zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu, přičemž krajský soud věc posoudil v souladu s touto judikaturou.

[11] Ze všech rozhodnutí lze vyzdvihnout zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný jako č. 260/2004 Sb. NSS. Podle tohoto rozhodnutí *„sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak (§ 2 odst. 6 zákona o azylu) nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná.“ (...)* Pojem „psychického nátlaku“ je nutno *„poměřovat dalšími v § 2 odst. 6 zákona o azylu výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii ústrků, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tyto ústrky ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace.“* Obdobně viz i navazující judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. usnesení ze dne 19. 10. 2011, č. j. 4 Azs 21/2011 - 96.

[12] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, dále vyplývá, že: „*Psychický nátlak pro příslušnost k sociální skupině homosexuálů by byl azylově relevantní, pouze byl-li by přičitatelný veřejné moci ve státě původu.*“ (...) *Veřejné moci nelze přičítat, pokud obyvatelstvo státu či jeho významná část má o určité otázce „mravnostní povahy“ (tou je i náhled na to, zda je ze společenského hlediska přípustná homosexuální orientace) takové mínění, že se z pohledu standardů západních liberálních demokracií jeví jako netolerantní. Co by však veřejné moci bylo nutno zásadně přičítat, je, pokud by obyvatelstvu nebránila tuto netoleranci projevovat, tj. např. pokud by příslušníky homosexuálních minorit nebránila před zřetelným a bezprostředně hrozícím nebezpečím fyzického napadení, pokud by se nesnažila již proběhlá napadení, o nichž se dozvěděla, vyšetřovat a případně trestat a pokud by přiměřenými opatřeními nepředcházela projevům intolerance či je dokonce přímo nebo nepřímo rozdmýchávala.*“

[13] Z další judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že „*Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44). V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Obdobně viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, podle něhož, že skutečnost, že „*žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*“

[14] Jak přitom správně uvedl krajský soud, ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným plyne, že na Ukrajině existuje dostupný mechanismus efektivní ochrany práv před jednáním, kterému byl stěžovatelem vystaven (viz informaci Ministerstva zahraničních věci ČR č. j. 107283/2016-LPTP). Ze zpráv o zemi původu plyne, že policie poskytuje ochranu různým LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) akcím, např. Pochodům rovnosti. Z výroční zprávy Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018 se podává, že Ukrajina podnikla několik významných kroků k zlepšení ochrany a začlenění LGBT osob. Uvedené zprávy přitom stěžovatele relevantně nezpochybnil. Nelze přitom přehlédnout ani značné rozpory ve výpovědích stěžovatele stran údajného kontaktování ukrajinských orgánů s žádostí o pomoc před pronásledováním, resp. využitím všech prostředků ochrany. V souvislosti s možnostmi ochrany na území Ukrajiny lze zmínit i judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. usnesení ze dne 7. 8. 2013, č. j. 1 Azs 9/2013 - 36, ze kterého vyplývá, že Ukrajinu nelze považovat za zemi, ve které příslušné orgány vůbec nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty. Z toho vychází i pozdější judikatura Nejvyššího správního soudu, např. usnesení ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 - 31.

[15] Pokud pak stěžovatel poukazoval na to, že se jej zřekla jak vlastní sestra tak i otec, přičemž i z jejich strany mu hrozí pronásledování, konstatuje soud, že takové „rodinné“ problémy lze považovat za problémy se soukromými osobami, které bez přistoupení dalších skutečností nelze považovat za důvod pro udělení azylu (vedle výše uvedené judikatury viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 - 43, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2016, č. j. 4 Azs 142/2016 - 41). To stejné platí i pro stěžovatelem tvrzené problémy s dalšími soukromými osobami.

[16] Žalovanému a krajskému soudu nelze vytýkat ani argumentaci k § 14a zákona o azylu. Výklad uvedeného ustanovení rovněž odpovídal konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz např. rozhodnutí ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004 - 43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010 - 69, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68 atp.).

[17] Rozsudek krajského soudu nelze považovat ani za vnitřně rozporný či jinak vadný. Rozsudek krajského soudu čítá 20 stran, na kterých krajský soud důkladně zdůvodňuje, z jakých důvodů nemohl být stěžovateli udělen azyl, resp. doplňková ochrana. Krajský soud si v rozsudku neprotiřečí, jeho závěry jsou srozumitelné a přezkoumatelné (srov. např. na rozsudky ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013 - 26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Žalovaný se přitom zabýval všemi tvrzeními stěžovatele a řádně zjistil skutečný stav věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS).

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu